

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžso/98/2014
Identifikačné číslo spisu:	1012201793
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1012201793.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Věry Nevedelovej a JUDr. Ľubice Filovej v právnej veci žalobcu: B. D., A. proti žalovanému: Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.p.: KaVSÚ-5-27-5/2012 zo dňa 18. septembra 2012, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/317/2012-27 zo dňa 09. septembra 2014, jednomyseľne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/317/2012-27 zo dňa 09. septembra 2014 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č.p.: KaVSÚ-5-27-5/2012 zo dňa 18. septembra 2012 a rozhodnutie Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia č. VÚSZ-4530731100001-45/2012 z 19. júna 2012 z r u š u j e a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.p.: KaVSÚ-5-27-5/2012 zo dňa 18.09.2012, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia č. VÚSZ-4530731100001-45/2012 zo dňa 19.06.2012, ktorým nepriznal žalobcovi náhradu za stratu na služobnom plate (ďalej aj „náhrada“) v súvislosti s pracovným úrazom žalobcu zo dňa 09.05.2007 pri výkone služobného pomeru vojaka z povolania. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia stotožnil s názorom žalovaného, že v danom prípade bolo dôvodné postupovať podľa ustanovení § 193 ods. 1 písm. a), § 261 ods. 1, 2 a § 263 ods. 3 zákona č. 65/1965 Zb. (ďalej Zákonník práce alebo aj ZP) v znení účinnom do 31.03.2002 a § 46 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 223/1988 Zb. v znení účinnom do 30.11.1999 a preto neboli splnené podmienky na vyhovie žiadosti o priznanie náhrady. Za správne považoval priznanie žiadanej náhrady iba do dňa trvania služobného pomeru žalobcu, do 02.12.1998.

Mal za to, že po uvedenom čase by sa požadovaná náhrada mohla priznať len za podmienky, ak možno podľa okolností dôvodne predpokladať, že postihnutý by bol aj naďalej zamestnaný (posledná veta § 46), čo však žalobca nijako nepreukázal, a tak nezvládol dôkazné bremeno dôležité už aj vzhľadom na závery posudkových komisií o jeho ďalšej zdravotnej nespôsobilosti pre danú vojenskú službu. Krajský súd nepovažoval žalobcom predložené rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSSR zo dňa 31.05.1968 vo veci sp.zn. 6 Cz 24/68 za relevantný dôkaz, či návod jednak pre nezáväznosť rozhodnutí v iných veciach pre daný prípad a aj preto, že v priebehu konania nebol preukázaný predpoklad opätovného vzniku služobného pomeru žalobcu, z ktorého predpokladu vychádzal prípad riešený vyššie označeným rozhodnutím Najvyšší súd ČSSR. Na základe toho dospel k záveru, že rozhodnutie, ako aj postup žalovaného, boli v súlade so zákonom a námietky žalobcu neodôvodňujú jeho zrušenie. Náhradu trov konania odôvodnil ustanovením § 250k ods. 1 OSP.

Vo včas podanom odvolaní žalobca navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení uviedol, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď nebral do úvahy, že mu nárok na poskytovanie straty na služobnom príjme patrí a to z dôvodu splnenia podmienok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. v znení zákona č. 519/2007 Z.z., podľa ktorého sa od 01.01.2008 náhrada za stratu na zárobku profesionálneho vojaka považuje za dávku úrazového zabezpečenia a od 01.07.2002 sa upravuje aj sociálne zabezpečenie profesionálnych vojakov vo veci úrazového zabezpečenia. Dodal, že aj po ukončení služobného pomeru nepretržite pracuje a preto je toho názoru, že spĺňa podmienky § 46 vyššie citovaného nariadenia vlády.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu poukázal na svoju argumentáciu uvedenú v napadnutých rozhodnutiach, kde sa vyčerpávajúco zaoberal aplikáciou prechodných a záverečných ustanovení zákona č. 328/2002 Z.z., ako aj zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov. Zdôraznil, že vo veci postupoval podľa predpisov platných a účinných v čase, kedy žalobcovi vznikol nárok na náhradu za stratu na služobnom príjme, t.j. dňom 29. apríla 1998, kedy bol prepustený zo služobného pomeru profesionálneho vojaka. V uvedenom čase platným a účinným predpisom bol zákon č. 65/1965 Zb. Zákonník práce spojený s citovaným nariadením vlády. Nárok na úrazové dávky žalobcovi nevznikli zo žiadneho systému sociálneho zabezpečenia, preto ani nemôže byť vo veci diskriminovaný. Rozhodnutie krajského súdu považuje za zákonné a z toho dôvodu navrhol odvolaciemu súdu, aby ho ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) odvolacie konania podľa piatej časti OSP začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s ustanovením § 492 ods. 2 SSP sa odvolací súd v konaní riadil ustanoveniami O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP, ako aj § 492 ods. 2 SSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP).

Predmetom daného konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.p.: KaVSÚ-5-27-5/2012 zo dňa 18. septembra 2012, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia č. VÚSZ-4530731100001-45/2012 zo dňa 19.06.2012 o nepriznaní náhrady za stratu na služobnom plate po pracovnom úraze profesionálneho vojaka.

Nesprávnym právnym posúdením veci (či určitej právnej otázky) v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP, je také posúdenie, pri ktorom sa na zistený skutkový stav aplikoval nesprávny právny predpis alebo správne použitý právny predpis nesprávne vyložil alebo nesprávne aplikoval. V

danej veci v rámci odvolaní v vymedzeného priestoru na prieskum odvolací súd v rozhodnutí krajského súdu aj správneho orgánu také pochybenie zistil.

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 34 ods. 1 správneho poriadku na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

Podľa § 251 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z.z. ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj pracovnoprávne vzťahy, ktoré vznikli pred 01. aprílom 2002, ak nie je ďalej ustanovené inak. Nároky, ktoré z nich vznikli, a právne úkony urobené pred 01. aprílom 2002 sa posudzujú podľa doterajších predpisov.

Citované ustanovenie vyjadrujú vzťah novej právnej úpravy k právnym vzťahom skôr založeným. Právna úprava vychádza z tzv. nepravej spätnej pôsobnosti, ktorá zabezpečuje ochranu už nadobudnutých práv podľa skoršieho (doterajšieho) predpisu. V prípade tejto spätnej pôsobnosti sa nároky z pracovnoprávných vzťahov, ktoré (nároky) vznikli v minulosti (pred 01. aprílom 2002, t. j. za účinnosti skoršieho právneho predpisu), spravujú skorším právnym predpisom. Nároky, ktoré dovtedy nevznikli (vznikli až po účinnosti nového predpisu), sa už posudzujú podľa nového právneho predpisu - aplikuje sa zák. č. 311/2001 Z.z., aj keď (hoci) ide o následky vyplývajúce zo situácie pred účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy.

Pretože v danom prípade predmetom sporu je nárok na náhradu straty na zárobku v súvislosti s pracovným úrazom, ktorý sa stal 09.05.1997 a k prepusteniu žalobcu došlo 27.04.1998, po skončení práceneschopnosti za obdobie pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 311/2001 Z.z., je potrebné tento nárok žalobcu posúdiť podľa ustanovení Zákonníka práce účinného do 31. marca 2002, t.j. zákona č. 65/1965 Zb.

Z ustanovenia § 206 ods. 2 Zákonníka práce (zákona č. 65/1965 Zb.) vyplýva, že predpoklady zodpovednosti zamestnávateľa voči zamestnancovi za škodu za pracovný úraz (§ 187 až § 205c) sa vzťahujú aj na príslušníkov ozbrojených síl v činnej službe, potrebné odchýlky vo svojej pôsobnosti môže ustanoviť právnym predpisom Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, atď. Keďže správne orgány aj krajský súd nárok žalobcu posudzovali podľa ustanovení zákona č. 65/1965 Zb., odvolací súd námietku žalobcu v tejto časti vyhodnotil ako neopodstatnenú.

V niektorých osobitných prípadoch sa Zákonník práce vo veciach náhrady za stratu na zárobku vykonáva nariadením vlády ČSSR č. 223/1988 Zb., v danom prípade v zmysle § 46, podľa ktorého „zamestnancom, ktorí utrpeli pracovný úraz, prípadne u ktorých sa zistila choroba z povolania, v pracovnom pomere dojednanom na určitú dobu, alebo pri výkone prác na základe dohody o pracovnej činnosti uzavretej na určitú dobu, prislúcha náhrada za stratu na zárobku vždy len do doby, keď sa mal tento pracovnoprávny vzťah skončiť. Po tomto čase prislúcha náhrada za stratu na zárobku, len ak možno podľa okolností dôvodne predpokladať, že postihnutý by bol aj naďalej zamestnaný.“

Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že žalobca utrpel pracovný úraz dňa 09.05.1997, dňa 29.04.1998 ho prepustili zo služobného pomeru pre neschopnosť výkonu vojenskej služby zo zdravotných dôvodov a bola mu priznaná náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti súhrnom až do 02.12.1998, teda do dňa, do ktorého mal uzavretý dočasný služobný pomer (PR č. 145 z 15.11.1996).

Z administratívneho spisu vyplýva, že žalobca bol nepretržite zamestnaný od 22. marca 1999 ako referent príjmu tovaru. Nie je vylúčené, že aj v prípade, ak zamestnávateľ rozviazal pracovný pomer so zamestnancom z dôvodov s pracovným úrazom súvisiacich, môže zamestnancovi po tomto rozviazaní pracovného pomeru vzniknúť škoda spočívajúca v strate na zárobku po skončení pracovnej

neschopnosti, resp. dňa, do ktorého mal uzavretý dočasný služobný pomer . Ak by k tomu u zamestnanca došlo, je zamestnávateľ povinný túto škodu mu nahradiť, ak boli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze podľa § 190 zákona č. 65/1965 Zb., je pritom bez právneho významu, že strata na zárobku vznikla až po skončení pracovného pomeru účastníkov.

K strate na zárobku ako majetkovej ujme dochádza preto, že pracovná schopnosť zamestnanca bola následkom pracovného úrazu obmedzená (dočasne alebo trvale) alebo zanikla, a účelom náhrady za stratu na zárobku je poskytnutie primeraného odškodnenia zamestnancovi, ktorý nie je schopný v dôsledku zdravotného postihnutia spôsobeného úrazom dosahovať taký zárobok, aký mal pred poškodením.

Námietka žalovaného, že žalobcovi nepatrí náhrada za stratu na zárobku v dôsledku pracovného úrazu, nakoľko jeho pracovný pomer so žalovaným skončil (bez súvislosti s pracovným úrazom) lebo bol dojednaný na dobu určitú, neobstoí.

Z priebehu konania navyše vyplynulo, že žalobca sa po ukončení služobného pomeru zamestnal, avšak tejto otázke sa správny orgán ani krajský súd dôsledne nevenoval, resp. ustanovenie § 46 vládneho nariadenia nesprávne právne vyhodnotil.

Žalovaný sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s ustanovením druhej vety § 46 nariadenia vlády č. 223/1988 Zb. vo vzťahu k tomu, že žalobca síce ukončil služobný pomer z dôvodu zdravotnej neschopnosti na výkon služby, avšak ako vyplýva z administratívneho spisu a posudku PKSZ č. OdRŠS-27-5/2011 z 25.05.2011 bola jeho schopnosť vykonávať civilné zamestnanie znížená len o 50% od 15.07.1998.

Nebolo pritom sporné, že žalobca po prepustení zo služobného pomeru pracoval a od roku 1999 pracuje naďalej.

Za takej situácie záver žalovaného, že náhrada za stratu na zárobku žalobcovi patrila len do doby, kedy sa mal PPV skončiť v zmysle § 46 vety prvej nariadenia vlády č. 223/1988 Zb. nie je správny.

Práve záver posudku, že žalobca má od úrazu iba 50% pokles schopnosti vykonávať civilné zamestnanie, nasvedčuje záveru, že je splnená podmienka dôvodného predpokladu, že žalobca bude naďalej zamestnaný.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd nestotožnil s rozhodnutím krajského súdu a uznal námietky žalobcu v tejto časti za dôvodné.

Z dôvodu, že súd prvého stupňa žalobu zamietol, postupoval odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 OSP tak, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave zmenil, lebo neboli splnené podmienky na jeho zrušenie ani potvrdenie.

Vzhľadom na skutočnosť, že nie je úlohou súdov pri preskúvaní rozhodnutí správnych orgánov nahrádzať ich činnosť, najmä pokiaľ ide o riadne zistenie skutkového stavu, a rovnako nie je úlohou súdov dopĺňať, resp. nahrádzať odôvodnenia rozhodnutí správnych orgánov, prípadne poskytovať výklad ich rozhodnutí, zrušil odvolací súd napadnuté rozhodnutie správnych orgánov a vrátil vec žalovanej na ďalšie konanie a rozhodnutie s tým, že v ďalšom konaní bude správny orgán viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, za účelom riadneho zistenia skutočného stavu doplní dokazovanie v naznačenom smere, teda určí náhradu za stratu na zárobku, na ktorú mal žalobca nárok a vo veci opätovne rozhodne, pričom svoje rozhodnutie aj náležite odôvodní.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 OSP, a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko úspešnému žalobcovi v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli a žalovaná v konaní nebola úspešná.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.